

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

СОНЯШНИК

Олійна сировина. Технічні умови

ДСТУ 4694:2006

Видання офіційне

Київ
ДЕРЖСПОЖИВСТАНДАРТ УКРАЇНИ
2007

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО: Український науково-дослідний інститут олій та жирів (УкрНДІОЖ) спільно з Технічним комітетом зі стандартизації «Олій, жири та продукти їх переробки» (ТК 86), Асоціація «Укроліяпром»

РОЗРОБНИКИ: Т. Бевзюк; В. Гірман; В. Голодняк, канд. техн. наук; Л. Григорова; В. Кобзар; П. Петік, канд. техн. наук (керівник розробки); Л. Сімакович

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Держспоживстандарту України від 7 листопада 2006 р. № 319

3 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ (зі скасуванням в Україні ГОСТ 22391-89) в частині вимог до олійної сировини)

Право власності на цей документ належить державі.
Відтворювати, тиражувати і розповсюджувати його повністю чи частково
на будь-яких носіях інформації без офіційного дозволу заборонено.
Стосовно врегулювання прав власності треба звертатися до Держспоживстандарту України

Держспоживстандарт України, 2007

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни та визначення понять	3
4 Класифікація	3
5 Технічні вимоги	3
6 Вимоги щодо безпеки	5
7 Вимоги щодо охорони довкілля	6
8 Маркування	6
9 Пакування	6
10 Правила приймання	6
11 Методи контролювання	6
12 Правила транспортування та зберігання	7
13 Гарантії постачальника	8
Додаток А Коди Державного класифікатора продукції і послуг (ДКПП) згідно з ДК 016	8
Додаток Б Межі олійності насіння соняшнику	8
Додаток В Допустимі рівні токсичних елементів, мікотоксинів та пестицидів у насінні соняшнику	9
Додаток Г Визначання об'ємної ваги соняшнику (натури) за допомогою пурки	10
Додаток Д Бібліографія	11

**ПОПРАВКИ,
ВНЕСЕНІ В ІПС № 11-2006**

(Підстава — наказ Держспоживстандарту України від 05 листопада 2007 р. № 297)

Місце поправки	Надрукована	Повинно бути
С. 27, клас 67, рядок ДСТУ 4694:2006	Чинний від 01.10.2007	Чинний від 01.03.2008
С. 29, розділ «Позначення затверджених національних стандартів України», рядок ДСТУ 4694:2006	01.10.2007	01.03.2008
С. 7, розділ «Позначення між-державних нормативних документів, що втратили чинність в Україні», рядок ГОСТ 22391-89 в частині вимог до олійної сировини	01.10.2007	01.03.2008

(ІПС № 11-2007)

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

СОНЯШНИК

Олійна сировина. Технічні умови

ПОДСОЛНЕЧНИК

Масличное сырье. Технические условия

SUNFLOWER

Olive raw material. Specifications

Чинний від 2007-10-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт поширюється на соняшник — олійну сировину (далі за текстом — соняшник), який заготовляють та постачають на промислове перероблення.

Соняшник використовують для видобування соняшникової олії.

Вимоги щодо безпечності соняшнику викладено в розділах 6, 7.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі нормативні документи:

ДК 016-97 Державний класифікатор продукції та послуг

ДСТУ 2423-94 Олії рослинні. Виробництво. Терміни та визначення

ДСТУ 2575-94 Олії рослинні. Сировина та продукти переробки. Показники якості. Терміни та визначення

ДСТУ 2949-94 Насіння сільськогосподарських культур. Терміни та визначення

ДСТУ 4601:2006 Насіння олійних культур. Методи відбирання проб

ДСТУ ISO 729-2005 Насіння олійних культур. Визначення кислотності олії

ДСТУ ISO 6651:2003 Корми для тварин. Визначення вмісту афлатоксину В₁

ДСТУ ISO 10565:2003 Насіння олійних культур. Одночасне визначення вмісту олії та вологи.

Метод спектроскопії із використанням імпульсного ядерного магнітного резонансу

ДСТУ EN 12955-2001 Продукти харчові. Визначення афлатоксину В₁ та суми афлатоксинів В₁, В₂, G₁ та G₂ у зернових культурах, фруктах із твердою шкірою та похідних від них продуктах. Методи високоефективної рідинної хроматографії за допомогою постколонкової дериватизації та очищення на імуноній колонці

ДСТУ ISO 14181:2003 Корми для тварин. Визначення залишків хлорорганічних пестицидів.

Метод газової хроматографії

ГОСТ 12.1.003-83 ССБТ. Шум. Общие требования безопасности (ССБП. Шум. Загальні вимоги безпеки)

ГОСТ 12.1.004-91 ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования (ССБП. Пожежна безпека. Загальні вимоги)

ГОСТ 12.1.005-88 ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны (ССБП. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги щодо повітря робочої зони)

ГОСТ 12.1.012-90 ССБТ. Вибрационная безопасность. Общие требования (ССБП. Вібрацій-на безпека. Загальні вимоги)

ГОСТ 12.1.018-93 ССБТ. Пожаровзрывоопасность статического электричества. Общие требования (ССБП. Пожежовибухонебезпека. Загальні вимоги)

ГОСТ 12.1.050-86 ССБТ. Методы измерения шума на рабочих местах (ССБП. Методи вимірювання шуму на робочих місцях)

ГОСТ 12.2.003-91 ССБТ. Оборудование производственное. Общие требования безопасности (ССБП. Устаткування виробниче. Загальні вимоги безпеки)

ГОСТ 12.2.061-81 ССБТ. Оборудование производственное. Общие требования безопасности (ССБП. Устаткування виробниче. Загальні вимоги безпеки)

ГОСТ 12.3.002-75 ССБТ. Процессы производственные. Общие требования безопасности (ССБП. Процес виробничі. Загальні вимоги безпеки)

ГОСТ 12.4.011-89 ССБТ. Средства защиты работающих. Общие требования и классификация (ССБП. Засоби захисту працівників. Загальні вимоги і класифікація)

ГОСТ 12.4.021-75 ССБТ. Системы вентиляции. Общие требования (ССБП. Системы венти-ляції. Загальні вимоги)

ГОСТ 17.2.3.02-78 ССБТ. Охрана природы. Атмосфера. Установление допустимых выбросов вредных веществ промышленных предприятий (ССБП. Охорона природи. Атмосфера. Встановлювання допустимих викидів шкідливих речовин промислових підприємств)

ГОСТ 10852-86 Семена масличные. Правила приемки и методы отбора проб (Насіння олій-не. Правила приймання та методи відбирання проб)

ГОСТ 10853-88 Семена масличные. Методы определения зараженности вредителями (На-сіння олійне. Методи визначання зараженості шкідниками)

ГОСТ 10854-88 Семена масличные. Методы определения сорной, масличной и особоочути-ваемой примеси (Насіння олійне. Методи визначання смітливої, олійної домішок та домішок, які особливо ураховують)

ГОСТ 10856-96 Семена масличные. Методы определения влажности (Насіння олійне. Мето-ди визначання вологості)

ГОСТ 10857-64 Семена масличные. Методы определения масличности (Насіння олійне. Ме-тоди визначання олійності)

ГОСТ 10858-77 Семена масличных культур. Промышленное сырье. Методы определения кис-лотного числа масла (Насіння олійних культур. Промислова сировина. Методи визначання кислот-ного числа олій)

ГОСТ 13496.20-87 Корма, комбикормовое сырье. Метод определения остаточных количеств пестицидов (Комбикорми, комбикормова сировина. Метод визначання залишкових кількостей пестицидів)

ГОСТ 26597-89 Подсолнечник. Методы определения кислотного числа масла с приме-ем рН-метрии (Соняшник. Методи визначання кислотного числа олій із застосуванням рН-ме-триї)

ГОСТ 26927-86 Сырье и продукты пищевые. Методы определения ртути (Сировина та про-дукти харчові. Методи визначання ртуті)

ГОСТ 26929-94 Сырье и продукты пищевые. Подготовка проб. Минерализация для опреде-ления содержания токсичных элементов (Сировина та продукти харчові. Готування проб. Мінералізація для визначання вмісту токсичних елементів)

ГОСТ 26930-86 Сырье и продукты пищевые. Метод определения мышьяка (Сировина та про-дукти харчові. Методи визначання миш'яку)

ГОСТ 26931-86 Сырье и продукты пищевые. Методы определения меди (Сировина та продук-ти харчові. Методи визначання міді)

ГОСТ 26932-86 Сырье и продукты пищевые. Методы определения свинца (Сировина та про-дукти харчові. Методи визначання свинцю)

ГОСТ 26933-86 Сырье и продукты пищевые. Методы определения кадмия (Сировина та про-дукти харчові. Методи визначання кадмію)

ГОСТ 26934-86 Сырье и продукты пищевые. Метод определения цинка (Сировина та продук-ти харчові. Методи визначання цинку)

ГОСТ 27988–88 Семена масличные. Методы определения цвета и запаха (Насіння олійне. Метод визначання кольору та запаху)

ГОСТ 28001–88 Зерно фуражное, продукты его переработки, комбикорма. Методы определения микотоксинов: Т-2 токсина, зеараленона (Ф-2) и охратоксина А (Зерно фуражне, продукти його перероблення, комбікорми. Методи визначання мікотоксинів: Т-2 токсину, зеараленону (Ф-2) та охратоксину А)

ГОСТ 2874–82 Вода питьевая. Гигиенические требования и контроль за качеством (Вода питна. Гігієнічні вимоги та контролювання якості)

ГОСТ 30178–96 Сырье и продукты пищевые. Атомно-абсорбционный метод определения токсичных элементов (Сировина та продукти харчові. Атомно-абсорбційний метод визначання токсичних елементів).

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому стандарті використано терміни та визначення, встановлені у ДСТУ 2423, ДСТУ 2575 та ДСТУ 2943, а також такий:

3.1 зараженість насіння соняшнику шкідниками

Насіння олійних культур з наявністю живих комах та кліщів в усіх стадіях їхнього розвитку.

4 КЛАСИФІКАЦІЯ

4.1 Соняшник класифікують:

— за кислотним числом олії з насіння;

— за технологічними властивостями насіння (натура — натурна маса).

Код соняшнику згідно з ДК 016 наведено у додатку А.

4.2 Соняшник залежно від кислотного числа олії поділяють на класи, зазначені у таблиці 1.

4.3 Соняшник залежно від технологічних показників (натури) поділяють на класи, зазначені у таблиці 2.

Таблиця 1 — Класи соняшнику за кислотним числом

Клас	Кислотне число олії, мг КОН, для соняшнику	
	що його заготвляють	що його постачають
Вищий	Не більше ніж 0,80	Не більше ніж 1,30
I	Від 0,90 до 1,50	Від 1,40 до 2,20
II	Від 1,60 до 3,50	Від 2,30 до 5,00

Таблиця 2 — Класи соняшнику за натурою

Клас	Маса 1 дм ³ , г	Вміст, %		
		смітєвих домішок	олійних домішок	волога
1	Більше ніж 460	2	2	11
2	Від 430 до 460	3	3	13
3	Від 350 до 430	3	3	13

Примітка. За узгодженням із замовником соняшник з насипною масою меншою ніж 350 г/дм³ не є бракувальним чинником.

5 ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ

5.1 Базисні норми, згідно з якими проводять розрахунки зс. соняшник, який заготовляють, вказані в таблиці 3.

Таблиця 3 — Базисні норми

Назва показника	Норма
Вологість, %, не більше ніж	7,0
Сміттєві домішки, %, не більше ніж	1,0
Олійні домішки, %, не більше ніж	3,0
Зараженість шкідниками	Не допускають

5.2 Обмежувальні норми для соняшнику, який заготовляють, вказані у таблиці 4.

Таблиця 4 — Обмежувальні норми

Назва показника	Норма
Вологість, %, не більше ніж, за зонами вирощування: — південні області	15,0
— інші області	17,0
Вологість, %, не менше ніж, для усіх зон	6,0
Сміттєві домішки, %, не більше ніж зокрема насіння рицини	10,0 Не допускають
Олійні домішки, %, не більше ніж	7,0
Кислотне число олії, мг КОН, не більше ніж	3,5
Зараженість шкідниками	Не допускають, окрім зараженості кліщем
Примітка. До південних належать Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська області та Автономна Республіка Крим.	

5.2.1 Дозволено виробникам соняшнику постачати його безпосередньо на промислове перероблення з кислотним числом олії за обмежувальними нормами згідно з таблицею 5.

5.3 Обмежувальні норми для соняшнику, який постачають, зазначені у таблиці 5.

Таблиця 5 — Обмежувальні норми

Назва показника	Норма
Вологість, %: — не менше ніж	6,0
— не більше ніж	8,0
Сміттєві домішки, %, не більше ніж зокрема насіння рицини	3,0 Не допускають
Олійні домішки, %, не більше ніж	7,0
Кислотне число олії, мг КОН, не більше ніж	5,0
Зараженість шкідниками	Не допускають окрім зараженості кліщем не вище II ступеня
Примітка. За узгодженням замовника та постачальника вологість менше ніж 6,0 %, вміст сміттєвих домішок більше ніж 10 % та вміст олійних домішок більше ніж 7,0 % не є бракувальним чинником за умови подальшого доведення такого соняшнику до якихих показників стандарту.	

5.4 Соняшник, який заготовляють та постачають, повинен бути у здоровому стані, не грітись, мати відповідний колір та запах, притаманний нормальному насінню (без затхлого, пліснявого та сторонніх запахів).

5.5 Вимоги до якості імпортованого та експортного соняшнику повинні бути встановлені у договорі (контракті).

5.6 Склад сміттевої та олійної домішок

5.6.1 До сміттевої домішки відносять:

- увесь прохід крізь сито з отворами діаметром 3,0 мм;
- у залишку на ситі з отворами діаметром 3,0 мм:
  - мінеральні домішки — грудки ґрунту, гальку, шлак тощо;
  - органічні домішки — лушпиння, частки листя, стебла, корзинки тощо;
  - соняшник без ядра;
  - насіння усіх диких та культурних рослин;
  - зіпсоване — соняшник з явно зіпсованим ядром чорного кольору.

5.6.2 До олійної домішки відносять:

- у залишку на ситі з отворами діаметром 3,0 мм, соняшник:
  - повністю або частково обрушений;
  - поїдений шкідниками, битий;
  - подавлений із залишком ядра менше половини;
  - ушкоджений — зі зміненням кольором ядра від сіро-жовтого до коричневого кольору в результаті сушіння, самозгрівання або ураження хворобами (гнилий, пліснявий);
  - незрілий — щуплий;
  - пророслий — з явними ознаками проростання;
  - побитий морозом — щуплий білявого кольору;
  - з немідним лушпинням — увесь зі зміненням кольором ядра;
  - зіпсований рослиноїдними клопами — з темними плямами на ядрі різних розмірів та інтенсивності.

5.7 Вміст токсичних елементів, мікотоксинів і пестицидів у насінні соняшнику не повинен перевищувати допустимі рівні, встановлені в МБВ № 5061 [1], ДСанПіН 8.8.1.2.3.4.000 [2], додатку В.

5.8 Вміст радіонуклідів у соняшнику не повинен перевищувати рівні, встановлені у ГН 6.6.1.1-130 [3].

5.9 Кожну партію соняшнику супроводжують відповідним документом щодо вмісту токсичних елементів, пестицидів, мікотоксинів і радіонуклідів та карантинним дозволом державної інспекції з карантину рослин.

6 ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ

6.1 Використовувати соняшник треба, дотримуючись правил безпеки ДНА.ОП 1.8.10-1.10 [4] та санітарних правил ДСП 4.4.4.090 [5].

6.2 Технологічне устаткування повинне відповідати вимогам ГОСТ 12.2.003, технологічні процеси — ГОСТ 12.3.002.

6.3 Устаткування, комунікації і місткості повинні бути заземлені згідно з ГОСТ 12.1.018, устаткування повинне бути іскробезпечним.

6.4 Системи опалення і вентиляції повинні забезпечувати санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони згідно з ГОСТ 12.1.005, мікроклімат виробничих приміщень — згідно з ДСН 3.3.6.042 [6].

6.5 Природне і штучне освітлення робочих місць повинне відповідати вимогам СНиП 11-4 [7].

6.6 Виробничі приміщення повинні бути обладнані приточно-втяжною вентиляцією згідно з ГОСТ 12.4.021, СНиП 2.04.05 [8].

6.7 Приміщення повинні бути забезпечені питною водою згідно з ГОСТ 2874.

6.8 Рівні шуму повинні відповідати ДСН 3.3.6.037 [9] і ГОСТ 12.1.003 та не перевищувати 80 дБ (екв). Еквівалентний рівень коригованої вібрації повинен відповідати ГОСТ 12.1.012, ДСН 3.3.6.039 [10].

6.9 Рівень шуму контролюють згідно з ГОСТ 12.1.050.

6.10 Під час ведення технологічних процесів із соняшником працівників треба забезпечувати спецодягом та засобами індивідуального захисту згідно з ГОСТ 12.4.011.

7 ВИМОГИ ЩОДО ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

7.1 Викид шкідливих речовин в атмосферу контролюють згідно з ГОСТ 17.2.3.02 та санітарними правилами з охорони атмосферного повітря населених місць ДСП 201 [11].

7.2 Стан довкілля, що охоплює охорону повітря, контролювання скидання стічних вод рону ґрунту, треба контролювати згідно з вимогами СанПін 4630 [12], СанПін 42-128-469

7.3 Робочі місця повинні відповідати ГОСТ 12.2.061. На кожному робочому місці повинна бути інструкція з безпеки праці, затверджена у встановленому порядку. До роботи треба допускати осіб, що пройшли навчання й інструктаж з техніки безпеки праці.

7.4 Вимоги пожежної безпеки — згідно з ГОСТ 12.1.004.

8 МАРКУВАННЯ

8.1 Маркування проводять у разі завантажування соняшнику у тару (мішки тощо) за домовленістю виробника та замовника, усі вимоги при цьому зазначають у договорі (контракті) і у супровідних товарно-транспортних документах.

9 ПАКУВАННЯ

9.1 Соняшник відвантажують насипом у транспорт, який відповідає вимогам 12.1 цього стандарту.

9.2 За домовленістю виробника та замовника можливе пакування соняшнику у тару (мішки тощо), тоді усі вимоги повинні бути зазначені у договорі (контракті) та у супровідних товарно-транспортних документах.

10 ПРАВИЛА ПРИЙМАННЯ

10.1 Приймання соняшнику можливе тільки на підставі документа, що засвідчує його якість і безпеку, в якому додатково зазначають клас за кислотним числом олії, клас за натурою, а також ураженість соняшнику білою або сірою гниллю (у разі ураженості).

10.2 Приймання соняшнику здійснюють згідно з ГОСТ 10852.

10.3 Соняшник з вмістом зіпсованого та ушкодженого насіння, яке відносять до сміття олійної домішок, більшим ніж 1,0 % від загального соняшнику, постачальник повинен супроводжувати висновком державних органів карантинної служби України про відсутність його токсичності. Періодичність контролювання — згідно з МР 4.4.4-108 [19].

11 МЕТОДИ КОНТРОЛЮВАННЯ

11.1 Відбирання проб — згідно з ГОСТ 10852.

11.2 Визначання кольору та запаху — згідно з ГОСТ 27988.

11.3 Визначання вологи — згідно з ДСТУ ISO 10565 або ГОСТ 10856.

11.4 Визначання домішок — згідно з ГОСТ 10854.

11.5 Визначання зараженості шкідниками — згідно з ГОСТ 10853.

11.6 Визначання кислотного числа олії у насінні — згідно з ГОСТ 10858 або ГОСТ 26597 та ДСТУ ISO 729.

11.7 Ураженість білою або сірою гниллю визначають за результатами попереднього оцінювання рослин соняшнику у полі перед збиранням.

11.8 Визначання вмісту олії у насінні — згідно з ГОСТ 10857 або ДСТУ ISO 10565.

11.9 Визначання вмісту токсичних елементів:

- ртуті — згідно з ГОСТ 28927 або ГОСТ 30178;
  - миш'яку — згідно з ГОСТ 26930;
  - міді — згідно з ГОСТ 26931 або ГОСТ 30178;
  - свинцю — згідно з ГОСТ 26932 або ГОСТ 30178;
  - кадмію — згідно з ГОСТ 26933 або ГОСТ 30178;
  - цинку — згідно з ГОСТ 26934 або ГОСТ 30178.
- Готування проб — згідно з ГОСТ 26929.

11.10 Визначання вмісту пестицидів — згідно з ГОСТ 13496.20.

11.11 Визначання вмісту мікотоксинів:

- афлатоксину — згідно з ДСТУ EN 12955 або МР 2273 [14], або МУ 4082 [15];
- зеараленону — згідно з ГОСТ 28001 або МУ 5177 [16];
- дезоксиніваленолу — згідно з МУ 5177 [16] або МР 3940 [17];
- Т-2 токсину — згідно з ГОСТ 28001 або МР 3184 [18].

12 ПРАВИЛА ТРАНСПОРТУВАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ

12.1 Соняшник розміщують, транспортують та зберігають окремо за класами у чистих, сухих, без стороннього запаху, не заражених шкідниками транспортних засобах та зерносховищах згідно з правилами перевезення, чинними на цьому виді транспорту, санітарними правилами ДСП 4.4.4.090 [5], правилами безпеки ДНАОП 1.8.10-1.10 [4] та умовами зберігання, які затверджені у встановленому порядку.

12.2 Партії соняшнику, призначені для вироблення продуктів дитячого харчування, розміщують, транспортують та зберігають окремо в умовах, які запобігають можливості їх змішування з іншими партіями.

12.3 Під час розташовування, транспортування та зберігання соняшнику ураховують його стан за вологістю та засміченістю згідно з таблицями 6, 7.

Таблиця 6 — Залежність стану соняшнику від вологості

Стан	Вологість, %
Сухий	Не більше ніж 7,0
Середньої сухості	Від 7,0 до 8,0
Вологий	Від 8,0 до 9,0
Сирий	Більше ніж 9,0

Таблиця 7 — Залежність стану соняшнику від засміченості

Стан	Сміттєві домішки, %	Олійні домішки, %
Чистий	Не більше ніж 1,0	Не більше ніж 3,0
Середньої чистоти	Від 1,0 до 5,0	Від 3,0 до 7,0
Засмічений	Більше ніж 5,0	Більше ніж 7,0

12.4 На часове зберігання (строком до одного місяця) треба закладати соняшник з вологістю не більшою ніж 9,0 % та засміченістю не більшою ніж 4,0 %, за умови його активного провітрювання.

12.5 На довгострокове зберігання (понад один місяць) у зерносховища без активного вентиляції треба закладати соняшник з вологістю не більшою ніж 7,0 % та засміченістю не більшою ніж 2,0 %.

12.6 Партії соняшнику, що уражені білою або сірою гниллю, розміщують, транспортують та зберігають окремо в умовах, які запобігають можливості їх змішування з іншими партіями.

13 ГАРАНТІЇ ПОСТАЧАЛЬНИКА

13.1 Постачальник гарантує відповідність насіння соняшнику вимогам цього стандарту у разі дотримання умов транспортування та зберігання.

13.2 Термін зберігання насіння соняшнику — згідно з 12.4 та 12.5.

ДОДАТОК А (довідковий)

КОДИ ДЕРЖАВНОГО КЛАСИФІКАТОРА ПРОДУКЦІЇ І ПОСЛУГ (ДКПП) ЗГІДНО З ДК 016

Таблиця А. 1 — Код ДКПП (ДК 016)

Назва продукції	Код ДКПП
Насіння соняшнику	01.11.33.100

ДОДАТОК Б (довідковий)

МЕЖІ ОЛІЙНОСТІ НАСІННЯ СОНЯШНИКУ

Вміст жирної сліпії в насінні, що його використовують для виробництва олії, — від 33 % до 57 %.

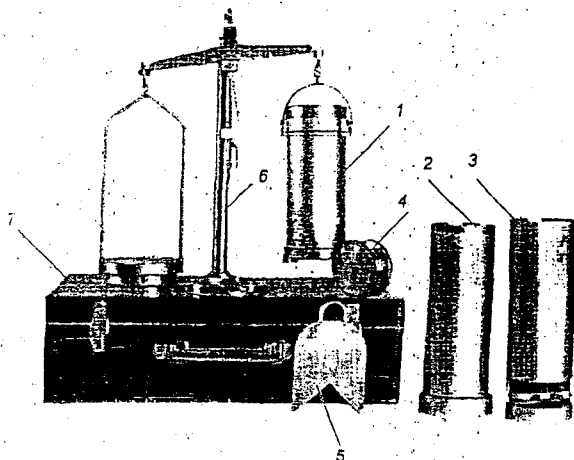
ДОДАТОК В
(довідковий)
**ДОПУСТИМІ РІВНІ ТОКСИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ,
МІКОТОКСИНІВ ТА ПЕСТИЦИДІВ
У НАСІННІ СОНЯШНИКУ**

Назва	Допустимі рівні, мг/кг, не більше ніж	НД на метод визначення	Примітка
1 Токсичні елементи:			Визначають за потреби
— свинець	1,0 [1]	ГОСТ 26932	
— кадмій	0,4 [20]	ГОСТ 26933	
— ртуть	0,03 [1]	ГОСТ 26927	
— мідь	10,0 [1]	ГОСТ 26931	
— цинк	50,0 [1]	ГОСТ 26934	
— миш'як	0,2 [1]	ГОСТ 26930	
2 Пестициди:		ДСТУ ISO 14181, ГОСТ 13496.20	
— ДДТ	0,125 [1]		
— ГХЦГ (гамма-ізомер)	0,5 [1]		
— гептахлор	0,125 [1]		
3 Мікотоксини:		ДСТУ EN 12955, ДСТУ ISO 6651, MP 2273, МУ 4082	
— афлатоксин В ₁	0,005 [1]		
— зеараленон	1,0 [1]	ГОСТ 28001, МУ 5177	
— дезоксініваленон	1,0 [1]	MP 3940, МУ 5177	
— Т-2 токсин	0,1 [1]	ГОСТ 28001, MP 3184	
Примітка. Пестициди та мікотоксини також визначають за методами, затвердженими центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я у встановленому порядку.			

ДОДАТОК Г
(довідковий)

**ВИЗНАЧАННЯ ОБ'ЄМНОЇ ВАГИ СОНЯШНИКУ (НАТУРИ)
ЗА ДОПОМОГОЮ ПУРКИ**

Літрово пурка (1 дм³) (рисунок 1) складається з мірки 1, наповнювача 2, циліндра з лійкою 3, вантажу 4, ножа 5, ваг 6. У комплект пурки входить також ящик 7.

1 — мірка; 2 — наповнювач; 3 — циліндр з лійкою; 4 — вантаж; 5 — ніж; 6 — ваги; 7 — ящик для приладу

Рисунок 1 — Прилад для визначання насипної ваги насіння

Перед визначанням усі частини пурки та важки виймають з ящика 7, встановлюють його на горизонтальну поверхню, штатив встановлюють на кришку ящика. До коромисла підвішують з правої сторони мірку 1 з опущеним в неї вантажем 4, з лівої — чашку для гир та перевіряють рівновагу, тільки за наявності рівноваги можливо проводити зважування. Потім вантаж 4 виймають з мірки 1 та встановлюють мірку 1 у спеціальному місці на кришці ящика 7. У щілину мірки вставляють ніж 5 та на нього кладуть вантаж 4.

Соняшник насилають з ковша рівним потоком у циліндр з лійкою 3 без ривків з таким розрахунком, щоб між поверхнею насіння та верхнім краєм циліндра залишився зазор 1 см. На циліндр 3 ставлять на наповнювач 2 та вказівним пальцем лівої руки відкривають затвор лійки. Далі наповнювач 2 ставлять на мірку 1, лівою рукою підтримують мірку, а правою швидко та плавно виймають ніж з прорізи мірки; після того як мірка наповниться насінням, ніж знову обережно вставляють у щілину, при цьому частина насіння потрапляє під ніж, її перерізають швидким, але обережним натисканням на ніж, підтримуючи при цьому мірку лівою рукою.

Циліндр 3 знімають з наповнювача та висипають з нього залишки насіння у ківш. Потім знімають наповнювач та усувають з ножа насіння, а мірку зважують на вагах 7 з точністю до 0,5 г. Після зважування мірку знімають з ваг та вивільняють від насіння. Для кожного зразка насіння проводять не менше двох паралельних визначань з різних порцій насіння. За кінцевий результат визначання приймають середнє арифметичне з двох або кількох вимірювань.

Допускають різницю між двома паралельними визначаннями не більше ніж 10 г/дм³, у разі більше двох паралельних визначань відхил між визначаннями та їх середнім арифметичним повинен бути не більшим ніж 5 г/дм³.

ДОДАТОК Д
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

1 МБТ 5061–89 Медико-биологические требования и санитарные нормы качества продовольственного сырья и пищевых продуктов. Приказ Минздрава СССР № 5061 от 01.08.89 г. (Медико-біологічні вимоги та санітарні норми якості продовольчої сировини та харчових продуктів. Наказ МОЗ СРСР № 5061 від 01.08.89 р.)

2 ДСанПін 8.8.1.2.3.4.000–2001 Допустимі дози, концентрації, кількості та рівні вмісту пестицидів у сільськогосподарській сировині, харчових продуктах, повітрі робочої зони, атмосферному повітрі, воді водоймищ, ґрунті

3 ГН 6.6.1.1-130–2006 Допустимі рівні вмісту радіонуклідів Cs-137 і Sr-90 у продуктах харчування і питній воді, затверджені МОЗ України наказом № 256 від 03.05.06

4 ДНАОП 1.8.10-1.10–92 Правила безопасности в производстве растительных масел методом прессования и экстракции (Правила безпеки у виробництві рослинних олій методом пресування та екстракції), затверджені Держгіртехнаглядом 25.11.1992 р.

5 ДСП 4.4.4. 090–2002 Санітарні правила для олійно-екстракційного виробництва, затверджені МОЗ України 31.05.2002 р., № 35

6 ДСН 3.3.6.042–99 Державні санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень, затверджені МОЗ України 01.12.1999 р., постанова № 42

7 СНиП 11-4–79 Естественное и искусственное освещение (Природне та штучне освітлення), затверджені Держбудом СРСР, 1979 р.

8 СНиП 2.04.05–91 Отопление, вентиляция и кондиционирование (Опалення, вентиляція та кондиціонування), затверджені Держбудом СРСР, 1991 р.

9 ДСН 3.3.6.037–99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку, затверджені МОЗ України 01.12.1999 р., постанова № 37

10 ДСН 3.3.6.039–99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації, затверджені МОЗ України 01.12.1999 р., постанова № 39

11 ДСП 201–97 Охорона атмосферного повітря населених місць (від забруднення хімічними і біологічними речовинами), затверджені МОЗ України 09.07.1997 р., № 201

12 СанПин 4630–88 Санитарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнения (Санітарні правила і норми охорони поверхневих вод від забруднення), затверджені МОЗ СРСР 04.07.1998 р., № 4630

13 СанПин 42-128-4690–88 Санитарные правила содержания территорий населенных мест (Санітарні правила утримання територій населених місць), затверджені МОЗ СРСР 05.08.1998 р., № 4690

14 МР 2273–80 Методические рекомендации по обнаружению, идентификации и определению содержания афлатоксинов в пищевых продуктах (Методичні рекомендації з виявлення, ідентифікування та визначання вмісту афлатоксинів у харчових продуктах), затверджені МОЗ СРСР 10.12.1980 р.

15 МУ 4082–86 Методические указания по обнаружению, идентификации и определению афлатоксина в продовольственном сырье и пищевых продуктах с помощью высокоэффективной жидкостной хроматографии (Методичні вказівки з виявлення, ідентифікування та визначання афлатоксину у продовольчій сировині та харчових продуктах за допомогою високоєфективної рідинної хроматографії), затверджені МОЗ СРСР 20.03.1986 р.

16 МУ 5177–90 Методические указания по обнаружению содержания дезоксиниваленола (вомитоксина) и зеараленона в зерне и зернопродуктах (Методичні вказівки з виявлення вмісту дезоксиниваленолу (вомітоксину) та зеараленону в зерні та зернопродуктах), затверджені МОЗ СРСР 23.06.1990 р.

17 МР 3940–85 Методические рекомендации по обнаружению, идентификации и определению содержания дезоксиниваленола (вомитоксина) в зерне и зерновых продуктах (Методичні рекомендації з виявлення, ідентифікування та визначання вмісту дезоксиниваленолу (вомітоксину) в зерні та зернових продуктах), затверджені МОЗ СРСР 1985 р.

18 МР 3184-84 Методические рекомендации по обнаружению Т-2 токсина в пищевых продуктах и продовольственном сырье (Методичні рекомендації з виявлення Т-2 токсину у харчових продуктах та продовольчій сировині), затверджені МОЗ СРСР 29.12.1984 р.

19 МР 4.4.4-108-2004 Періодичність контролю продовольчої сировини та харчових продуктів за показниками безпеки від 02.07.2004 р., № 329.

Код УКНД 67.200.20

Ключові слова: насіння соняшнику, базисні норми, обмежувальні норми, методи визначення якості, сміттєва та олійна домішки, методи визначення якості, приймання, транспортування, зберігання.

Редактор О. Біндас
Технічний редактор О. Марченко
Коректор Т. Макарчук
Верстальник Т. Мосієнко

Підписано до друку 07.11.2007. Формат 60 x 84 1/8.
Ум. друк. арк. 1,86. Зам. 3907 Ціна договірна.

Виконавець
Державне підприємство «Український науково-дослідний
і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»)
вул. Святошинська, 2, м. Київ, 03115

Свідчить про внесення видавця видавничої продукції до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції від 14.01.2006 р., серія ДК, № 1647